

Geacht college, geachte gemeenteraad, geachte ambtelijke organisatie, maar bovenal geachte inwoners van Maasgouw,

Voorzitter, 3 jaren geleden stond ik hier voor de eerste maal in mijn rol als fractievoorzitter van het CDA Maasgouw in het destijds recent geopende gemeentehuis. Ik heb toen al aangegeven daar met trots te staan. En dat doe ik nu nog steeds voorzitter. Vandaag bij de laatste begrotingsbehandeling van deze coalitieperiode, de laatste programmabegroting van dit college.

Met deze algemene beschouwingen kijken we vooruit naar datgene wat het komende jaar ons gaat brengen. Maar als we vooruitkijken is het ook goed om eerst kort terug te kijken. Wat hebben we opnieuw een bewogen jaar achter de rug. Hierbij terugdenkend aan de verkiezingen van de Tweede Kamer en de daarbij behorende kabinetsformatie die nog steeds loopt. De ontwikkelingen rondom corona, waarvan wij dachten en hoopten dat het de goede kant op zou gaan, maar waar wij vandaag de dag nog steeds keihard worden geconfronteerd met het gegeven dat we er nog lang niet zijn. Wij zitten na enige tijd vandaag weer opnieuw op 1,5 meter van elkaar in de raadszaal en is er geen publiek toegestaan. Hét evenement van carnavalsminnend Limburg, de 11-van-de-11e kan geen doorgang vinden. Ook de watersnood in juli van dit jaar heeft menigeen van ons hard getroffen. Veel mensen moesten plotsklaps huis en haard verlaten vanwege hoog water. Daarbij is ons gebleken dat wij in Maasgouw naar elkaar omkijken, elkaar de helpende hand toesteken op het moment dat het nodig is. Dit sluit prima aan bij de titel van het verkiezingsprogramma van CDA Maasgouw opgesteld in de aanloop naar de verkiezingen van 2018. Dit programma kende de toepasselijke titel 'Goed voor elkaar'. Het blijkt steeds weer. Wij zijn niet alleen goed voor elkaar in Maasgouw, maar hebben het ook goed voor elkaar in Maasgouw.

Daarop aanhakend enkele voorbeelden (zonder daarbij volledig te willen zijn) die naar onze mening aangestipt mogen worden. Op basis van een door onze fractie ingediend amendement vorig jaar is er invulling gegeven aan een extra 5^e openstellingsdag voor de Huiskamer plus in Maasbracht. Bij een bezoek aan deze Huiskamer heb ik ervaren hoe trots deze mensen zijn om daar samen te komen. Dat werd niet alleen medegedeeld maar hun blijdschap was ook van hun gezichten af te lezen.

De kinderraad waarmee we een start hebben gemaakt en welke inmiddels een nieuwe lichter raadsleden, wethouders en burgemeester kent. Kinderen die met veel enthousiasme ervaring opdoen met het politieke besluitvormingsproces. Kinderen die ook met concrete uitvoeringsprojecten aan de slag gaan waarbij ze veel leren over dagelijkse thema's waarmee we binnen onze gemeente van doen hebben zoals verkeersveiligheid of biodiversiteit. Tot slot van deze terugblik maar zeker niet onbelangrijk als voorbeeld de besluitvorming over de aanleg van de parkeerplaats fun beach, de verenigingsaccommodaties in Wesseem en de padelbanen voor TC Helios in Heel. Een einde aan de (verkeers)onveiligheid langs de Thornerweg, een goede huisvesting voor de verenigingen in Wesseem en de mogelijkheid tot het uitoefenen van een nieuwe sport in Maasgouw zijn daarmee weer een stap dichterbij. Stuk voor stuk naar onze mening voorbeelden dat we niet alleen 'Goed voor elkaar' zijn, maar het ook 'Goed voor elkaar' hebben.

De financiën heeft de gemeente Maasgouw eveneens goed voor elkaar. Zo blijkt ons uit de voorliggende programmabegroting die meerjarig sluitend is. Was er vorig jaar nog sprake dat Maasgouw zich de komende jaren in financieel 'zwaar weer' zou begeven. Het financieel perspectief van de gemeente werd zelfs als 'zorgwekkend' omschreven met noodzaak tot ingrijpen en heroverweging van beleid. Lange tijd stond dit beeld overeind, maar werd gaandeweg diffuus. Duidelijkheid was moeilijk dan wel niet te geven. Zo ook niet de kaders waarbinnen te acteren. Met dit gegeven leek het lange tijd dat donkere wolken zich boven Maasgouw zouden samepakken. De lucht is inmiddels geklaard. Een begroting waarvoor een greep uit de reserves niet nodig is en ook een belastingverhoging voor de burgers achterwege kan blijven zijn het resultaat. Gelukkig maar. En ook hier een gevoel van trots voorzitter.

De programmabegroting geven wij kleur en invulling door doelen en acties in een vijftal hoofdprogramma's. Bij de voor de CDA-fractie meest relevante onderdelen uit deze programma's zal ik achtereenvolgens stilstaan.

Duurzame ontwikkeling

Tijdens de begrotingsvergadering vorig jaar is door het CDA reeds uitgesproken blij te zijn dat het thema duurzaamheid door middel van invulling van de Global Goals een prominente plek heeft gekregen in de begroting. Dat wij als gemeente boter bij de vis doen blijkt uit vaststelling van het Strategisch Plan Duurzame ontwikkeling in datzelfde jaar en in het voorjaar van 2021 tot vaststelling van het eerste Actieprogramma. 'Samen maken we Maasgouw' krijgt daarmee steeds concretere vormen.

Sociale kracht en cohesie

In Maasgouw is momenteel binnen elke kinderopvang expertise aanwezig om voor- en vroegschoolse educatie (verder VVE) te kunnen leveren. Dit verloopt prima. Er is een goede monitoring aanwezig en een goede overdracht naar de basisscholen. De peuterspeelzalen zijn in coronatijd open gebleven voor VVE kinderen en voor noodopvang. Taal- en leerachterstanden zijn ook niet geconstateerd of gemeld. Vanaf 1 augustus 2020 is het voor gemeenten wettelijk verplicht om per week 16 uur VVE aan te bieden aan nieuwe instromers. De kosten per deelnemer zijn begroot op € 8.000,-. Gelet op de ingezette stijgende lijn zal het aantal deelnemers waarschijnlijk nog meer stijgen. In ieder geval zeker niet afnemen. Om een beeld te krijgen van het daadwerkelijk gebruik van het aanbod van 16 uur VVE per week per kind, vragen wij het college tijdens de monitoring en evaluatie deze cijfers mee te nemen en deze periodiek aan de raad te verstrekken.

Vanaf 2019 is er sprake van een maandelijkse bijdrage van €19,- voor hulp bij het huishouden. Dit ongeacht inkomen. Voor inwoners met een inkomen boven het minimum is de nieuwe regeling een voordeel. Dit betekent dat door het wegvallen van de financiële drempel men veelal niet meer zelf op zoek gaat naar hulp maar deze vraagt via de gemeente. Een beroep op zelfredzaamheid krijgt hiermee naar onze mening steeds minder gehoor. Ook het langer thuis blijven wonen, de dubbele vergrijzing en de afname van mantelzorgers, versterken de vraag naar hulp bij het huishouden. Natuurlijk moet iedereen die vraagt om hulp en ondersteuning deze kunnen krijgen. Echter, de aanzuigende werking van de hulpvraag zorgt voor een extra druk op onze begroting. Kan er straks nog wel op een goede manier voldaan worden aan de hulpvraag? Is het college bereid om een signaal af te geven aan de landelijke politiek om aandacht te vragen voor dit onderwerp.

Landelijk is er veel onrust ontstaan over de oplopende kosten van de Jeugdzorg. Deze drukken doorgaans zwaar op de gemeentelijke begroting. Vanwege de toegezegde compensatie door het Rijk voor de kosten in de jeugdzorg geeft dit voor Maasgouw gelukkig een gunstiger beeld dan een jaar geleden.

Sinds 2018 kent Midden-Limburg een (verplicht) Expert Team met als doel tijdig passende zorg te vinden voor elk kind. Als CDA onderstrepen wij hierbij het belang dat op deze manier wordt ingezet op goede zorg voor de jeugd waardoor geen kind tussen wal en schip dreigt te raken. De meerwaarde van het Expert Team wordt inmiddels door alle deelnemers erkend. De uitgaven die aan de voorkant worden gemaakt drukken de kosten aan de achterkant.

Vanwege kwetsbaarheid bij de uitvoering van de leerplichtwet wordt in de programmabegroting voorgesteld om de complete leerplichtfunctie uit te besteden aan de gemeente Roermond. Vanwege onze grensligging naast België en het gegeven dat daar veel kinderen, woonachtig binnen onze gemeente, naar school gaan vinden wij het van groot belang goed contact te houden met de scholen in België om zodoende 'de vinger aan de pols te kunnen houden' om schoolverzuim en schooluitval te voorkomen. Reden voor ons om de **Motie 'leerplichtfunctie naar Roermond'** mede in te dienen.

Woon- en leefklimaat

Nederland wordt geteisterd door woningnood. Er is een woningtekort van 279.000 woningen en de woningnood stijgt tot 2025 alleen maar verder. In een recente brief van Demissionair minister Olongren aan de Tweede Kamer wordt een voorstel gedaan om met de extra 1 miljard van Prinsjesdag 75.000 woningen sneller te kunnen opleveren. Dit geeft het signaal af dat er wel degelijk iets moet gebeuren. Deze signaalfunctie willen wij als CDA-fractie ook voor onze eigen gemeente afgeven. Er wordt al het nodige opgepakt. Met het mede-indienen van de **motie 'Woonbeleid'** willen daar nogmaals extra aandacht voor vragen. Het gaat ons niet om de kwantiteit van woningen, maar om de kwaliteit. De juiste woningen op de juiste plek.

Wij realiseren ons dat het behalen van de doelstellingen zoals geformuleerd in de Regionale Energie Strategie een hele uitdaging vormt. Binnen dit kader vinden wij het van het allergrootste belang dat bestaande bebouwing zoveel als mogelijk wordt ingezet voor de opwek van hernieuwbare energie. Momenteel zit er een ongelijkheid in voor eigenaren van panden vallend binnen een beschermd dorpsgezicht of panden met de status van monument. Zij betalen namelijk legeskosten omdat zij niet vergunningsvrij de noodzakelijke aanpassingen kunnen doorvoeren. Om aan deze ongelijkheid een einde te maken en om een stimulans te bieden aan het implementeren van duurzaamheidsmaatregelen voor inwoners binnen een beschermd dorpsgezicht of inwoners met een pand met de status van monument dienen wij het **Amendement 'Vrijstelling leges duurzaamheidsmaatregelen'** in.

Voorzitter, Dagblad De Limburg van 31 oktober kopt met het artikel 'Papierprijzen rijzen de pan uit'. Als we iets verder lezen, lezen we 'oud papier kun je beter goud papier noemen'. In de wetenschap dat het oud-papier binnen onze gemeente maandelijks door lokale verenigingen door weer en wind wordt opgehaald en zij hiermee een bijdrage leveren aan onze doelstelling te komen tot een optimale bronscheiding. De verenigingen voor jaar en dag hiervoor een vaste prijs ontvangen vinden wij het te rechtvaardigen om deze verenigingen gelet op de gestegen papierprijzen en het financiële plaatje van onze gemeente een marktconforme prijs te betalen. Wij dienen derhalve dan ook de **motie 'Oud-papierprijzen'** in.

Economie, arbeid en inkomen

De bouw van Maasresidence Thorn vordert gestaag. Een recent bezoek met een delegatie van onze raad heeft ons laten kennismaken met de grove contouren van het park en de verscheidenheid aan vakantiehuisjes. Onze eerste indruk was positief. De eerste gasten die begin volgend jaar verwelkomd worden op dit park zullen zich er zeker gaan thuis voelen. Een warm welkom in Maasgouw. Minder positief zijn de ontwikkelingen op de drie andere parken die Maasgouw kent. Er zijn reeds stappen gezet, maar deze behoeven verdere aanpak. Het is een proces van de lange adem. Dit kost tijd en geld. Goed om daarin verder door te pakken op weg naar vitale vakantieparken. Een grote uitdaging!

Gemeentebestuur en organisatie

Voorzitter, goed dat het traject van bestuurlijke vernieuwing en participatie wordt aangehaald in de programmabegroting. Alhoewel het lijkt dat er geen garantie is dat het traject doorloopt wordt met de beantwoording op onze technische vraag in aanloop naar deze vergadering hierover wel aangegeven dat er vanuit de organisatie blijvende aandacht zal zijn voor de gewenste houding en gedrag 'van buiten naar binnen'. Bij de recente bijeenkomst over het Dorpsontwikkelplan DOP Stevensweert, waarbij tevens aanwezig diverse vertegenwoordigers van dorpsoverleggen en dorpsraden uit onze andere kernen, is ons gebleken dat communicatie vervat in de zgn. C-factor het sleutelwoord is. Maar ook dat deze C-factor vaker tekortschiet. Het was een goede bijeenkomst alhoewel het vervolg voor ons nog een 'open einde' is. Is het college bereid om op korte termijn door te pakken en nog voor het einde van dit jaar met een concreet plan van aanpak te komen op basis van eerdere ervaringen en de opgehaalde info tijdens de recente bijeenkomst in Stevensweert over het DOP?

Voorzitter, onze fractie dient mede de **motie 'Rijksvaccinatieprogramma meningokokken'** in. Met ingang van 1 januari 2022 wordt de uitvoering van de vaccinatie tegen meningokokken overgedragen aan de gemeenten. Nu in het Rijks Vaccinatie Programma Meningokokken vaccinatie type B is uitgesloten maar dit bij vele ouders niet bekend is vinden wij het van groot belang hierover goed te communiceren en daarmee de GGD te verplichten daarover aan de voorzijde te communiceren. Een bijdrage door de gemeente in de kosten voor ouders met minder mindelen maakt onderdeel van ons verzoek.

In 2018 heeft de raad tijdens de behandeling van de programmabegroting 2019 reeds aandacht gevraagd voor de communicatie met onze inwoners. Deze verliep niet altijd vlekkeloos. Er werden geen ontvangstbevestigingen verstuurd, aan terugbelverzoeken werd geen gehoor gegeven en aanvragen werden niet tijdig beantwoord dan wel werd er zelfs geen antwoord verstuurd. Dit leidde toen tot een unanieme motie 'Communicatie algemeen' met de opdracht aan het college te komen met een systeem en harde afspraken, waardoor de communicatie naar de burgers en instanties zou verbeteren. We moeten constateren dat in deze communicatie nog onvoldoende stappen zijn gemaakt. Voor onze fractie dan ook reden tot het mede indienen van de **motie 'Verbeteren dienstverlening door de gemeente Maasgouw'**.

Tijdens onze algemene beschouwingen vorig jaar hebben wij aangegeven de korting van 8,8% op de subsidies welke bij de vorige crisis in 2014 werd doorgevoerd graag terug te willen draaien. Gelet op de financiële situatie op dat moment was dat naar onze mening niet gepast. Nu de financiële situatie van onze gemeente er rooskleuriger uitziet komen wij onze eerder belofte na. Dit is voor de CDA-fractie de reden om het **amendement 'Terugdraaien subsidiekorting'** in te dienen. Het feit dat dit amendement wordt ondersteund door alle fracties onderstreept het belang dat wij binnen Maasgouw hechten aan onze Maasgouwse verenigingen. Zij vormen immers de kurk waarop elk van onze gemeenschappen en Maasgouw in zijn geheel drijven.

Vorig jaar tijdens de algemene beschouwingen hebben wij eveneens aandacht gevraagd voor de gemeentelijke informatievoorziening. Door het wegvallen van de huis-aan-huiskrant VIA Maasgouw bleven inwoners en vooral ouderen verstookt van informatie over ondernemers, verenigingen en evenementen. Bij deze willen wij ook een compliment maken dat gaandeweg enkele initiatieven inmiddels hebben geleid tot het opnieuw aanbieden van het gemeentelijk nieuws via 't Waekblaad. Daarmee krijgen onze oudere inwoners weer de informatie van weleer in de brievenbus of op de leestafel. En kunnen daarmee ook kennis nemen van de laatste ontwikkelingen binnen onze gemeente door middel van het Maasgouwnieuws. Chapeau hoe verfrissend de lay-out van dit item in de uitgave van 3 november vorm had. Ditzelfde geldt ook voor onze eerste kennismaking met de nieuwe internetpagina van de gemeente. Alhoewel nog niet officieel in gebruik genomen belooft onze eerste kennismaking veel goeds.

Voorzitter, zoals de titel van de begroting doet vermoeden zijn we reeds klaar voor de opgaven van de toekomst. Naar onze mening staat de wereld nooit stil en is de dag van morgen weer een hele andere dag dan die van vandaag. Klaar zijn we naar onze mening nooit. Wel voorbereid. Voorbereid op het met elkaar samen verder bouwen aan een duurzaam Maasgouw. Daar zal de CDA-fractie op een constructieve bijdrage haar steentje aan blijven bijdragen. Daar kunt u op rekenen!

Hiermee kom ik aan het einde van de Algemene Beschouwingen van de CDA-fractie en dank ik net als voorgaande jaren de griffie, het college van B&W, de ambtenaren en de gemeenteraadsleden voor de collegiale samenwerking in de totstandkoming van deze begroting.

Tot zover voorzitter.

Namens de CDA-fractie van de gemeente Maasgouw

Erwin Dehing

Fractievoorzitter